

Πώς αντελήφθη η Ευρώπη την μίμησιν του Θεού (Σπύρος Κυριαζόπουλος)

Categories : [ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ](#)

Date : Ιανουαρίου 28, 2013

Το τεχνικό πνεύμα επικράτησε στην Ευρώπη όταν η λύτρωση που πρόσφερε η Εκκλησία έπαψε να είναι κέντρο και σκοπός της ζωής των ανθρώπων. Από την άποψη αυτή η τεχνική παρουσιάζεται σαν διάδοχος του Χριστιανισμού. Αυτό δεν έγινε όταν η πίστη συνάρπαζε τον άνθρωπο, αλλά όταν ο άνθρωπος αναζήτησε την σωτηρία του στον κόσμο αυτόν, όταν προσπάθησε να νικήσει τον θάνατο με τις δικές του δυνάμεις.

Όταν έπαψε να πιστεύει στην θρησκευτική υπερνίκηση του θανάτου, στην λύση του βασικού του προβλήματος δια της θυσίας του Χριστού. Όταν έπαψε να πιστεύει στην Χάρη που έπαιρνε ενώ δεν την άξιζε, και άρχισε να συγκεντρώνει όλες του τις προσπάθειες σε ετούτη την ζωή.

Όταν προσπάθησε να θεωρήσει την ζωή ως λυτρωτική δυνατότητα. Όταν προσπάθησε να στήσει ιστορική αξία, αντί της αθανασίας. Όταν αγωνιούσε να νικήσει την ενθύμηση του θανάτου, αντί του ίδιου του θανάτου.

Αυτό ήταν το εσωτερικό κίνητρο της τεχνικής αφοσίωσης του ανθρώπου, το να νομίζει ότι κατακτά την αθανασία με ό,τι αυτός κατορθώνει. Γι' αυτό, στην αρχή του δρόμου της απιστίας, όταν ο άνθρωπος νόμισε ότι δεν χρειάζεται τον Θεό, τότε ακριβώς σκέφτηκε να μιμηθεί τις Θεϊκές ικανότητες! Το "αιεκίνητον" (perpetuum mobile) υπήρξε η πρώτη αμιγώς ευρωπαϊκή σκέψη. Τελικώς ήταν ουτοπία, για την οποία οι μελλοντικές γενιές θα κατηγορήσουν την εποχή μας όταν θα κοπάσουν οι ιαχές των θαυμαστών και οι κατάρεις των διαφωνούντων.

Η μίμηση του Θεού είναι χριστιανική εντολή ("Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά" Εφ. 5, 1) αλλά ο σύγχρονος άνθρωπος απέρριψε την πρόταση της ηθικής ομοιώσεως και αποφάσισε να Τον μιμηθεί οντολογικά. Αυτό δεν έγινε αντιληπτό εξ αρχής, μέχρις ότου παραμερίστηκε ο Θεός από την καθημερινότητα των ανθρώπων αντικαθιστάμενος από τις τεχνικές δυνατότητες και ο άνθρωπος άρχισε "να κάνει δικές του" μία-μία τις Θεϊκές ιδιότητες. Ο Θεός δεν δεσμεύεται από τον χρόνο, άρχισε και ο άνθρωπος να υπερπηδά τα χρονικά φράγματα. Ο Θεός δεν

δεσμεύεται από τον χώρο, γίνεται και ο άνθρωπος "πανταχοῦ παρών και τά πάντα πληρῶν".

Μέρα με την ημέρα η παντοδυναμία γίνεται ανθρώπινη ιδιότητα, δεν έχει βεβαίως ακόμα την δύναμη να δημιουργεί ζωή τροποποιεί όμως τις μορφές της και όπως δείχνουν τα πράγματα είναι ικανός να καταστρέψει "το Θεϊκό κατόρθωμα". Φυσικά τον απασχολεί η ύπαρξη που θα περιορίζει την δύναμή του, όμως δεν ανατρέχει και δεν την αναζητά στον Θεό αλλά θεωρεί αποτελεσματικότερο μέσον τον έλεγχο των υπεράριθμων και απρόσκλητων ανθρώπων. Όπως ο Θεϊκός Νους "ετάζει καρδίας και νεφρούς" μπαίνει και ο άνθρωπος στον πειρασμό να θέλει να εισέλθει στα άδηλα και κρύφια του πλησίον του για να τον κατευθύνει μέσω της θελήσεώς του.

Το τελευταίο υπερβατικό οχυρό, ο θάνατος, μένει α-πόρθητο. Ο σύγχρονος άνθρωπος δεν διαθέτει χρόνο να σκεφτεί το ενδεχόμενο της διακοπής των ασχολιών-επιθυμιών του, υπό του θανάτου. Συνήθειες παγιωμένες· νόμιμα και μη ναρκωτικά· υπνωτικά και αναλγητικά πά-σης φύσεως· εξαφανίζουν την αντίσταση του σώματος και του πνεύματος και φυσικά πολύ περισσότερο εξαφανίζουν την υποψία ενός τέλους. Δεν αρνείται, απλά λησμονεί τον Θεό ο σημερινός άνθρωπος, όπως δεν αποφεύγει τον θάνατο, αλλά απλά με την ρύθμιση των σωματικών δυσκολιών (σύγχρονη ιατρική) παρακάμπτει την παρουσία του.

Σήμερα καλείται η εργασία να προσφέρει ό,τι άλλοτε η λατρεία. Η εργασία έχασε τον ηθικό χαρακτήρα της και θεωρείται μία, αδιάφορη για την πίστη, απασχόληση του ανθρώπου με τον κόσμο· ενώ συγχρόνως της αποδόθηκε "θρησκευτικό νόημα" γιατί έγινε ο μόνος λόγος ύπαρξης σε όσους δεν έχουν υπερβατική αναφορά. Όταν όμως η εργασία γίνεται το κυρίως νόημα της ζωής αυτό οφείλεται στο ότι ο σύγχρονος κόσμος την έχει εκλάβει σαν κεντρική έκφραση της πίστης.

Στον ορίζοντα του σημερινού κόσμου προβάλλει η τραγικότερη εκδοχή και μορφή, ευτυχίας και αθανασίας.

[*"Η Καταγωγή του Τεχνικού Πνεύματος"*, Σπύρος Κυριαζόπουλος, Αθήναι 1965 (σελ. 154-155)].

(Πηγή ηλ. κειμένου: antifono.gr)